

Góða Astrid

Hjartaliga til lukku við heiðursgávuni, sum tú so hjartaliga hevur uppiborðið!

Gongur tú ein túr um Reynið ein summardag, sært tú hagagrótið mikla daga upp um sýnina, tú kennir lotið, sjórákan og angan av urt, hyggur tú nærri, sært tú skónir, grøs og túgvur, eyrur, skriður og moldbøklar.

Heilt niður á knæ mást tú til tess at skoða túgvublómuna, tey darrandi ljósareyðu krúnubløðini, hava luppín við, skal tú skoða fínligu sáðberarnar.

Náttúran vísir seg í sínum tignarlíga veldi. Og tú hevur mist skynsamu frástøðuna, er so burtur úr heimi.

Tú reisist og zoomar út aftur á, gánar upp í loft, smátykt sveima loftløtt, longri burtur letur heiðafuglur, handan rekandi skýggj, óendaliga bláan.

Hesin støðugi myndadráttur úr smáheimi í alheim og aftur er eitt eyðkenni fyri Astrid'sa hátt at skoða náttúruna. Astrid'sa univers sprettur hesum meingi.

Astrid er fødd í Vestmanna í 1948 og veksur upp har. Heimið er kreativt, pápin Andreas er lærari og mamman Daniella er sera dugnalig til hendurnar. Astrid er ein viðkvom sál, sum heldur, at tann stóra verðin uttanfyri heimið tíðum tykist ræðandi. Mamman sær eyðsýndu gávarnar, sum Astrid hevur til hendurnar og stuðlar og stimbrar øllum handarbeiði. Heimið liggur tætt við fjørana, og har er ein dýrgripur av lívi at geva sær fær um. Hugtakandi er at lesa um hesi góðu barnaár í bókini Fiskadukkur og tussafiskar, sum forlagið í Støplum og Norðurlandahúsið góvu út í 2010.

Astrid greiðir frá, at hon sum smágenta snýkti seg oman í fjørana saman við hinum børnunum í bygdini at fiska. Smáseiðirnar leggur hon varisliga í litføgur lummaturríklæði og ballar teir í dukkuvognin. So trillar lítil Astrid fiskadukkurnar. Hon heldur seiðirnar vera so vakrir.

Men eitt er at hava serlig evni at eygleiða og sansa. Og evnini at kenna seg í samljóði við náttúruna. Annað er at duga at endurgeva hesar upplivingar, soleiðis at vit onnur eisini gerast varð við ríkidømið í náttúruni.

Astrid fekk útbúgving sum vísindaligur teknari og hevur haft sítt starv innan hesa grein. At tekna fuglar, fiskar, seyðir, blómur, tarar, skordýr, nyttudjór og skaðadjór. Í hesum arbeiði er hon komin fram á eina ríka keldu av myndevnum. Hugtakandi eru myndirnar av mikroskopiskum verum, sum Astrid so hegnisliga tekur fram í ljósið, stundum í heilt stórt format.

Hennara virksema leggur seg aftur at einari stoltari siðvenju av skráseting og avmyndan, sum m.a. heimskendi svenski granskarin og lívfrøðingurin Carl von Linné skipaði og legði lunnar undir í 1700 talinum.

Á rannsóknarstöðini Biofar var Astrid við til at skráseta og telja smákykt úr sjónum í einum kveikjandi vísindaligum umhvørvi. Hon hevur av sonnum eina kannandi og analytiska tilgongd til myndevnið. List og gransking eru í mongum lutum eisini samanfallandi yrki. Astrid er granskandi listafólk og hennara tilgongd til tilfarið er visuel og sansalig.

Astrid er eisini nær skyld við ein annan, heimligan náttúruygleiðari og lyrikara, og tað er Mikkjal á Ryggi. Eins og tað lá Mikkjali á Ryggi á sinni at læra frá sær, hevur miðling av náttúruvísindi hennara stóra áhuga. Tí kunnu børn í dag læra um stavraðið og t.d. mannakroppin við føroyskum heitum út frá hennara tekningum. Hvørt mansbarn kennir hennara striku, um tað er ígjøgnum lívfrøðisligu tekningarnar, mongu myndprýddu bøkurnar, almennu listprýðingarnar ella mongu meistarligu frímerkini, sum eru komin úr hennara hondum. Astrid hevur í samstarvi við Náttúrugripasavnið og góðu vinkonu sína, Doretu Block, sálu, gjørt flora og fauna atkomuliga fyri heima- og ferðafólki. Handigar plansjur at taka við sær út í náttúruna.

Tað praktiska og tað fagurfrøðiliga gongur altíð hond í hond. Hon er altíð nærløgd og vælgjørd. Ein sera dugnaligur handverkari og sniðgevi. Besta dømi um hennara frálíku evni at samantvinna gott handverk og list er høvðusverkið, altartalvan í Vestmanna kirkju. Her gongur sniðgeving, myndprýðing, byggilist, tað himmalska og tað jarðiska saman í fullkomnari, fagurfrøðiligari heild.

Eitt meistarligt lívsins træ.

Listarliga forvitnið er óalmindiliga fjølbroytt. Astrid hevur støðugt endurnýggja seg og nomið sær kunnleika innan mong ymisk listarlig tøkni. Tað er undrunarvert, hvussu Astrid fer í holt við ein nýggjan teknikk og brátt hevur gjørt handverkið til sítt egna. Og burtur úr koma verk, sum eru heilt egin og sermerkt.

Støðugt fjølbroytta sjónarhornið, sum Astrid hevur á náttúruna, hevur hon eisini á søguna og siðsøguna. Hon kagar við mynddragandi eyga niður í hevdbundna sniðgeving, nýtir tøkni og myndevni, bindingarmynstrini til dømis, og skapar við støði í siðvenjuni, modernað verk, sum knýta fortíð og framtíð saman.

Týðningarmiklir tættir í okkara mentanarligu sjálvsfatan.

Astrid hevur útlongsul. Hevði hon verið vísindaligur teknari og eitt mannfólk í 1700 talinum, so vart hon heilt vist farin við á rannsóknarferð norður í Ultima Thule ella suður í heitu høvini at eygleiða, skráseta, navngeva og avmynda sjáldsoma lívfrøði. Ein ævintýrari!

Til fjarskotnu oyggjar Galapagos hinumegin klótuna eydnaðist tað Astrid at koma við ferðalagi fyri mongum árum síðani.

Henda ferðin bleiv ein sonn yvirflóð av sansaligum upplivingum, av litum, ljóðum, formum og angi. Nú so mong ár aftaná greiður hon enn livandi og við glógvandi eygum frá, hvussu djór, fuglar og firvaldar óræddir komu til sín, settu seg hjá henni. Ein óspilt djóralív og eitt samskipti so tætt sum tað kemur at duga djóramál.

Paradisískt.

Hesar upplivingar hefur hon hegnisliga samantvinnað í fantastisku áseymaðu myndini Galapagos frá 1992. Í stóru myndini, sum tú kanst ganga teg burtur í, renna glógvandi litir og taktilitetur og eksotisk djórasløg saman í stórfingna heild. Ein sansalig forteljing uttan úr heimi. Ferðafrásøgn av hægstu dygd.

Tað krevst meira enn vanligur áhugi til tess at virka so leingi og inniliga, sum Astrid hefur innan sítt yrki. Tað ber snøgt sagt ikki til uttan dirvi, kærleika, vilja og passiún. Og ein góðan skamt at humor. Og tað hefur Astrid.

Astrid hefur gingið sína egnu listarligu rás, uttan at gera neyðsemjur við seg sjálva. Hetta er starv í einsemi, men tað sýnist ikki at nerva Astrid. Tað er ongantíð hon, sum er í fokus. Tað, sum verður sagt, verður sagt í listarliga avrikinum. Treytaleyst.

Hugburður og listarligur systursolidaritet kemur eisini til sjóndar í verki. Tað hava Tita Vinther, vevkona og eg kent ágóðan av í okkara framsýningarbólki Dyr, sum vit hava haft saman við Astrid í meira enn 20 ár.

Vit báðar Tita og eg vilja fegnar takka tær fyri tað, Astrid.

Eg ynski tær hjartaliga til lukku við heiðursgávuni, ein stór viðurkenning av tínum ríku gávum og ótroyttliga arbeiðssemi og áhaldni. Títt verk er vorðið fólkaogn.

Takk fyri.